

Oponentní posudek diplomní práce

Název práce: Psí útulek

Autorka práce: Bc. Karolína Hausenblasová

Vedoucí práce: Ing. arch. Michal Kuzemenský

Oponentka: Ing. arch. Magdalena Havlová, PhD.

Karolína Hausenblasová si pro svůj diplomní projekt vybrala téma psího útulku - zadání zdánlivě jednoduché, se kterým se ale v architektonické výuce i praxi setkáme jen výjimečně. Klientem navíc není jen člověk, ale především zvíře, pes, který je uživatelem domu nedobrovolně. Vězení to ale není. Je to ubytovna a sanatorium v jednom, dočasný domov s komplexem služeb, který pro některé psy zůstane domovem trvalým. Výzvou je v tomto případě také zadaná parcela - izolovaná plocha pražské vnitřní periferie o velikosti Karlova náměstí, lemovaná vlakovými tratěmi a přerušena tramvajovou estakádou, prostor s historií a kontextem, ale bez vazeb. Možné je téměř vše a místa je dost, což není jednoduché. Témata, která by měla zaznít jsou fyzická i psychická rozhraní, systém, adekvátnost, krajina.

Návrhem je zahrada za zdí pro 70 psů a jejich pečovatele. Soustava horizontálních betonových stěn, porostlých zídek a poloprůhledných plotů za nimiž tušíme, že se něco odehrává, ale nevíme přesně co. Romantická představa klidného útočiště s místy až kontemplativním nádechem připomíná botanickou zahradu, kde se zastavil čas. Je to svět, který sám o sobě bude dobře fungovat teď i za 50 let, ptám se však, nakolik je přístupný lidem z venku a potenciálním zájemcům o adopci, kteří zde činí důležité životní rozhodnutí.

Areál útulku je situován do jihozápadní části pozemku, což považuji z hlediska urbanismu a budoucího možného rozvoje zbylé části za rozumné. Na situaci i celkových pohledech dům působí tak, že sem opravdu patří. Vymezený prostor je členěn pavilony s jednotlivými provozy oddělenými dvorky, průchody a pergolami, lineárně uspořádanými od recepce a veteriny přes zázemí zaměstnanců a ošetřovny až k samotným kotcům a výběhům. Celkově tuším provozní schéma, ale chybí mi jasněji čitelné trasy jednotlivých uživatelů a návštěvníků, které by možná odhalily slabá a slepá místa. Pro fungování takto velkého provozu považuji přehlednost a systém za stejně důležité vlastnosti jako přítomnou neformálnost. Lehký pocit zmatenosti umocňují i časté přechody mezi uvnitř a vně, mnoho možností kudy se vydat a kde být. Budou pergoly, terasy, dvůr a venkovní čekárny opravdu využívány? Je obhajitelné i to, že se na ně třeba budeme jen dívat? Klíčovými prvky návrhu jsou však samotné obytné buňky psů a systém výběhů, kterým autorka věnovala velkou péči. Orientaci venkovních částí kotců do klidné uličky považuji za skvělé, stejně jako boční umístění menších propojitelných výběhů - psi se tak vzájemně neruší. Totiž hledání míry socializace a diferenciací psů je každodenní prací jejich pečovatelů a jedním z cílů návrhu útulku by mělo být prostředí pro takovou práci poskytnout, což se zde myslím povedlo. Centrální prostor mezi kotci, kde se nachází hlavní oplocený výběh, mohl být dle mého názoru ještě více využit, kdyby byl například celý výběhem. Méně plotů a tudíž i méně prostorů mezi nimi by tak vedlo k větší úspornosti i přehlednosti. Venkovní, volně přístupné cvičiště je dobrým nástrojem, jak propojit útulek s veřejností, a myslím, že funguje i na navrženém místě, které je odlehlejší. Kdo chce, cestu si najde.

Přes drobnou kritiku mi navržené exteriéry zcela neprofesionálně učarovaly na dobře zvolených záběrech a pečlivě zpracovaných vizualizacích. Co ale na obrázcích příliš nevidíme jsou vnitřní prostory. Domnívám se, že se autorka v projektu věnovala hlavně psům a méně lidem, bez nichž by to ale nešlo. Dispozice i funkční naplnění tak mohly být ještě o něco lépe promyšlené. Konkrétně zmíním nedostatečné oddělení ordinace a operačního sálu, nevhodné umístění izolačních kotců, chybějící technické zázemí objektu a další. U takto velkého útulku bych asi také zvažovala zahrnutí místností pro vzdělávání zaměstnanců, dobrovolníků i veřejnosti případně další služby. V projektu mi trochu chybí prostor pro další zvířata jako jsou kočky a jiní savci, ptáci nebo hlodavci, ale obhajitelnost čistě psího azylu je asi reálná.

Po stavební stránce se nejedná o nijak složitý projekt, použitá konstrukční i materiálová řešení považuji za vhodná, trvanlivá a adekvátní dané funkci. Vše se dá dobře používat a přizpůsobovat. Ocelová konstrukce střech kotců a některé detaily by asi v navazujících projektových fázích byly ještě upraveny. Oceňuji péči věnovanou krajinářskému řešení, včetně vodních prvků a návrhu konkrétních dřevin, jen bych se vyvarovala některých zmíněných popínavých rostlin, které mohou být pro psy nebezpečné.

Formálně je práce velmi zdařilá, pečlivě graficky zpracovaná a texty srozumitelné, jazykově lehce familiární. Z práce je patrný zápal pro dané téma a snaha vytvořit co nejpříjemnější prostor pro velmi specifické uživatele. Oceňuji celkovou jednotu projektu a jsem přesvědčena, že s trochou větší koncentrované pečlivosti bude autorka schopná navrhnout velmi kvalitní, užitnou a kontextuální architekturu. Proto projekt doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotím známkou B.

5. Června 2023

Magdalena Havlová

Handwritten signature of Magdalena Havlová in blue ink.